

उषितासु वने रुद्रं वयं द्वादशवत्सरान् । अज्ञातवाससमयं शेषं वर्षं त्रयोदशं ।
 तदसामो वयं कृन्नास्तदनुज्ञातुमर्हथ । सुयोधनस्य दुष्टात्मा कर्षश्च सहसौवल् ।
 जानन्नो विषमं कुर्युरस्मास्वत्यन्तवैरिणः । युक्ताचाराश्च युक्ताश्च पौरस्य स्वजनस्य च ।
 अपि नस्तद्भवेद्भूयो यदयं ब्राह्मणैः सह । समस्ताः स्वेषु राष्ट्रेषु स्वराज्यस्था भवेम हि । १०४१५
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इत्युक्त्वा दुःखशोकार्तः शुचिर्द्वर्मसुतस्तदा । संमूर्च्छितो ऽभवद्राजा साश्रुकण्ठो युधिष्ठिरः ।
 तमथाश्वासयन् सर्वे ब्राह्मणा भ्रातृभिः सह । अथ धौम्योऽब्रवीद्वाक्यं महार्थं नृपतिं तदा ।
 राजन् विद्वान्भवान् दान्तः सत्यसन्धो जितेन्द्रियः । नैवंविधाः प्रमुह्यन्ते नराः कस्याच्चिदापदि ।
 देवैरप्यापदः प्राप्ताश्च नैव बह्वृशस्तथा । तत्र तत्र सपत्नानां निग्रहार्थं महात्मभिः ।
 इन्द्रेण निषधं प्राप्य गिरिप्रस्थाश्रमे तदा । कृन्नेनोत्थ कृतं कर्म द्विषताश्च विनियहे । १०४१६
 विष्णुनाऽश्वशिरः प्राप्य तथाऽदित्यां निवस्यता । गर्भे बधार्थं दैत्यानामज्ञातेनोषितं चिरं ।
 प्राप्य वामनरूपेण प्रच्छन्नं ब्रह्मरूपिणा । बलेर्यथा कृतं राज्यं विक्रमैस्तच्च ते श्रुतं ।
 ऊताशनेन यक्षापः प्रविश्यच्छन्नमासता । विबुधानां कृतं कर्म तच्च सर्वं श्रुतं त्वया ।
 प्रच्छन्नश्चापि धर्मज्ञ हरिणाऽरिविनिग्रहे । वज्रं प्रविश्य शक्रस्य यत्कृतं तच्च ते श्रुतं ।
 श्रौर्वेण वसता च्छन्नमूरौ ब्रह्मर्षिणा तदा । यत्कृतं तात देवेषु कर्म तत्ते ऽनघ श्रुतं । १०४१७
 एवं विवस्वता तात च्छन्नेनोत्तमतेजसा । निर्दग्धाः शात्रवाः सर्वे वसता भुवि सर्वशः ।
 विष्णुना वसता चापि गृहे दशरथस्य वै । दशग्रीवो हतश्छन्नं संयुगे भीमकर्मणा ।
 एवमेव महात्मानः प्रच्छन्नास्तत्र तत्र ह । अजयञ्छात्रवान् युद्धे तथा त्वमपि जेष्यसि ।
 तथा धौम्येन धर्मज्ञो वाक्यैः संपरितोषितः । शास्त्रबुद्ध्या स्वबुद्ध्या च न चचाल युधिष्ठिरः ।
 अथाब्रवीन्महाबाहोर्भामसेनो महाबलः । राजानं बलिनां श्रेष्ठो गिरा संपरिहर्षयन् । १०४१८
 अवेक्ष्य महाराज तव गाण्डीवधन्वना । धर्मानुगतया बुद्ध्या न किञ्चित् साहसं कृतं ।
 सहदेवो मया नित्यं नकुलस्य निवारितौ । शक्तौ विध्वंसने तेषां शत्रूणां भीमविक्रमौ ।
 न वयं तत्प्रहास्यामो यस्मिन् योक्ष्यति नो भवान् । भवान् विधत्तां तत् सर्वं क्षिप्रं जेष्यामहे रिपून् ।
 इत्युक्ते भीमसेनेन ब्राह्मणाः परमाग्निषः । प्रयुज्यापृच्छ्य भरतान् यथा खान् खान् ययुर्गृहान् ।
 सर्वे वेदविदो मुख्या यतयो मुनयस्तथा । आसेदुस्ते यथान्यायं पुनर्दर्शनकाङ्क्षया । १०४१९
 सह धौम्येन विद्वांसस्तथा पञ्च च पाण्डवाः । उत्थाय प्रययुर्वीराः कृष्णामादाय धन्विनः ।
 क्रोशमात्रमुपागम्य तस्माद्देशानिमित्ततः । श्वेभूते मनुजव्याघ्राश्च नृवासार्यमुद्यताः ।
 पृथक्शास्त्रविदः सर्वे सर्वे मन्त्रविशारदाः । सन्धिविग्रहकालज्ञा मन्त्राय समुपाविशन् ।
 इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि आरण्यपर्वणि अज्ञातवासोद्योगे चतुर्दशाधिकत्रिंशतोऽध्यायः ॥
 समाप्तमारण्येयं पर्व आरण्यपर्व समाप्तश्च ॥ ३१४ ॥ यद्यपि वनपर्वणि एकोनसप्तत्यधिकद्विशताध्यायाः
 पूर्वं संग्रहाध्याये लिखितास्तथापि लिपिकरप्रमादादध्यायवृद्धिर्जाता कुत्र वृद्धिर्न तन्निश्चयो भवतीति ज्ञेयं ॥